

JAZYKOVÉ ŠTRUKTÚRY – GRAMATIKA - 9. ročník

- A. Vetné modely a ich rozvíjanie
- B. Hlavná veta a rámcová konštrukcia hlavnej vety
- C. Vedľajšia veta a rámcová konštrukcia vedľajšej vety
- D. Rámcová konštrukcia vetných členov a tvorenie prívlastku
- E. Časovanie
- F. Skloňovanie

Tie jazykové štruktúry, ktoré žiak ani na konci 9. ročníka nemusí ovládať aktívne, sú označené ako „REC“= receptívne.

A. Vetné modely a ich rozvíjanie

- dva predmety v predložkovom páde: *Er entschuldigte sich bei ihr für sein schlechtes Benehmen.*
- prídavné meno + predmet v akuzatíve / datíve / v predložkovom páde / *Wir sind den Lärm gewohnt - Deine Vorschläge sind mir nützlich. - Ich bin glücklich über die gute Note. - Die Straße ist 6 Meter breit.*

R o z v í j a n i e

- spájanie hlavných viet príslovkou (*deshalb, trotzdem u.a.*)
- poradie predmetov a príslovkových určení vo vete
- postavenie slov vyjadrujúcich modalitu vo vete (*leider, denn, ja u.a.*): *Was hast du denn? Das ist ja phantastisch!*

B. Hlavná veta a rámcová konštrukcia hlavnej vety

- želacia veta: *Hättest du doch mehr Zeit für mich!*
- zvolacia veta: *Ist das eine Überraschung!*
- podmienovací spôsob (konjunktív II) plnovýznamových slovies: minulý čas s „wäre“ a „hätte“: *Gestern hätten wir einen Ausflug gemacht, wenn das Wetter schön gewesen wäre.*
- slovesné spojenia s významom modality: *Du brauchst heute nicht zu arbeiten. Ich habe zu tun. Es ist noch vieles zu erledigen.*
- priebehový a stavový trpný rod: *Das Auto wird repariert. Das Auto ist repariert.*
- REC podmienovací spôsob (konjunktív II) plnovýznamových slovies: v jednoduchej forme: *er ginge, käme usw.*
- REC konjunktív I: prítomný a minulý čas: *er gehe, arbeite usw. - er sei gegangen, habe gearbeitet usw.*
- REC zložený budúci čas (futúrum II): *Er wird gekommen sein. Er wird gearbeitet haben.*
- REC frazeologické celky : *Er bringt mich zum Lachen.*
- REC porušenie vetného rámca: *Du musst dich sofort ins Bett legen mit deinem Fieber.*

C. Vedľajšia veta a rámcová konštrukcia vedľajšej vety

- nepriama otázka so zámennou príslovkou: *woran, worüber* a iné
- REC podmienková veta so slovesom na prvom mieste (s neurčitkom alebo s podmienovacím spôsobom /konjunktív II/): *Ist das Wetter schön, machen wir einen Ausflug. Wäre das Wetter schön, würden wir einen Ausflug machen.*

- REC príslovková spôsobová veta: *wie, als, als ob (als wäre...), statt dass (statt...zu), ohne dass (ohne...zu)*
- porovnávacia veta : *je...desto*
- vzťahová veta so vzťahovým zámenom v prívlastku: *dessen..., deren...*
- REC odporovacia veta : *während*

D. Rámcová konštrukcia vetných členov a tvorenie prívlastku

- prídavné príslovie vo funkcii prívlastku: *die lachenden Kinder*
- REC prístavok: *Mein Freund, ein sehr guter Schüler, ...*
- REC rozvíjajúci prívlastok: *Die Wohnung meines besten Freundes*

E. Skloňovanie

- lexikalizované trpné prídavné slovo ako podstatné meno podľa n-deklinácie: *der Angestellte*
- recipročné zámená (aj obsahujúce predložku): *einander, aneinander*
- spodstatné prídavné slovo po *etwas, nichts, viel, wenig*: *etwas Neues*
- REC dodržanie koncovky prídavného mena bez predchádzajúceho člena alebo zámena: *wegen schlechten Wetters*

F. Časovanie

- konjunktív II: tvary minulého času s *wäre, hätte*: *Wir wären gerne gekommen und hätten euch besucht.*
- perfektum a pluskvamperfektum modálnych slovíčok: *Sie hat/hatte lernen müssen.*
- trpný rod (priebehový a stavový): *Das Auto wird repariert – Das Auto ist repariert.*
- prídavné príslovie: *der blühende Baum*
- REC konjunktív II plnovýznamových slovíčok: *Wenn er sich beeilte, käme er pünktlich.*
- REC konjunktív I: *Sie sagt, er sei krank, er habe Fieber und liege im Bett.*
- REC zložený budúci čas (futúrum II): *Er wird wahrscheinlich schon in Wien angekommen sein.*